Godina II. — Broj 461.

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32·—, za polugodište K 16·—, tromjesečno K 8·—, mjesečno K 3·—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg Custoza broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 5 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Ponedjeljak, 16. listopada 1916.

„HRVATSKI LIST" izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg Custoza broj 1. Uredništvo se nalazi u Sikanskoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Ne uvažuju se anonimni dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 15. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište.

Južno Hatzega (Hoetzing) su naše čete u žestokom bojevima održale pograničnu kosu u čitavom njezinom opsegu. Južno i istočno Kronstadta nije jučer nastupila nikakva bitna promjena. U istočnom pograničnom predjelu Sedmogradske pročišćuju se od neprijatelja samo još uski komadi zemljišta u gorju Györgyo. Istočno Kirlibabe su naše čete nenadanom provalom stekle zemljišta te zarobile 3 časnika i 443 momka i zaplijenile 1 strojnu pušku. Njemački su bataljoni opeta zaposjeli visinu Smotrec. Jugoistočno sedla Pantyr bio je suzbit ruski napadaj. U Volinji novo pojačanje ruske bojne djelatnosti. Teško rusko topništvo je cijeli dan pucalo na široke odsjeke fronte. Tu i tamo je i pješadija provalila iz neprijateljskih jaraka, ali nije nigdje mogla da dođe do naših zaprjeka.

Talijansko bojište.

U cijelosti je bojna djelatnost ostala malena. U goričkom su odsjeku navalili Talijani danas u jutro protiv naših položaja na visinama istočno Zobra. Ta je provala propala djelomično već u našoj topovskoj vatri, djelomično je bio suzbit u boju momka sa momkom. Istočno Tridenta bio je u značnom boju oboren neprijateljski farman.

Jugoistočno bojište.

Iz Albanije nema, da se ničesa javi.

Zamjenik poglavice generalnog stožera
pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 15. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Vojna skupina prijestolonasljedeć. Rupprecha: Na obim stranama Somme jaki topovski boj, koji se je preko Ancre rastegnuo prema sjeveru te se je među Courcelettom i Rancourtom, kaošto i na fronti Berny-Ablaincourt razvio do najveće žestine. Engleske navale su sjeverno Thiepvala dovele de bojeva momka sa momkom. Neprijatelj se je u našim linijama ustalio samo na jednom mjestu. Inače je svuda bio bačen uz teške gubitke. U predjelu Lesbeouf je protivnik bio suzbit. Francuzi su navalili među Barleuxom i Ablaincourtom. Stupili su u selo i tvornicu Genermont. Inače su bili bačeni. Južni dio Ablaincourta je u našem posjedu.

Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Otkad dokad jača topovska vatra istočno Maase.

Istočno bojište.

Na fronti zapadno Lucka traje pojačana bojna djelatnost i jaka topovska vatra, koja se je rastegnula od prilike na fronti od Siniawke (na Stochodu) do istočno Gorochowa i priprava ruske napadaje, koji su jučer bili ograničeni na šumovito područje južno Zaturcy-a i na predjel Bubnowa i koji su bili suzbiti. Vatra je bila živahnija i među željezničkim prugama, što vode iz Pluhowa i Rohatyna u Tarnopol. U Karpatima smo opeta osvojili 21. rujna izgubljenu visinu Smotrec. U odsjeku Kirlibaba su austro-ugarske čete stekle u navali uspjeha te su zarobile 44 momka.

Sedmogradsko bojište.

Na istočnoj fronti uspješni bojevi sa neprijateljskim stražnjim četama. Na pograničnim klancima predjela Burzen nema bitnih promjena. Na obim stranama klanca Szurka bile su odbijene rumunjske navale te je neprijatelj bio opeta proljeran sa dijela gorske kose, što ju je prekjučer zaposjeo.

Balkansko bojište.

Mackensenova vojna skupina: Položaj je nepromijenjen.

Macedonska fronta: Zapadno Monastira i Florina bile su osujećene jake neprijateljske navale. Zadržani su bili navalni pokušaji istočno željeznice. Trajni bojevi u koljenu Černe, ali bez promjene položaja.

Prvi majstor glavnog stjeba Ludendorff.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 14. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na kaukaskoj fronti čarkanja, koja su se svršila u naš prilog.

Na galicijskoj su fronti izvele naše čete u noći na 12. t. mj. nenadane provale protiv raznih dijelova neprijateljske fronte, osvojile su množinu oružja te razrušile neprijateljske strijeljačke jarke.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 14. (D. u.) Služb. izvještaj. Glavni stan javlja:

U noći na 14. t. mj. su Srbi poduzeli znatnim silama navalu sjevernog sela Slevica, ali su uz znatne gubitke bili odbijeni. Navalu na visinu Bahovo smo lakotom odbili.

Neprijateljsko je brodovlje opstrijeljavalo visine kod Orfana.

Na rumunjsnoj fronti nema promjene.

Brzojavi.

Audijencije kod cara.

Beč, 14. Danas u jutro je car primio u jednosatnu audijenciju vanjskog ministra Buriana, na to austro-ugarskog poslanika i u podne vojnog ministra Krobatina.

Beč, 14. U Schönbrunnu je danas car primio u posebnu audijenciju dosadašnjeg vojničkog atašeja kod poslanštva američkih Ujedinjenih država u Beču, kapetana Briggsa, koji ostavlja svoje mjesto.

Lloyd George o položaju rumunjske vojske.

Rotterdam, 14. Tijekom rasprave o vojnim kreditima rekao je Lloyd George u donjoj kući: „Vlada ne sumnja, da Njemačka iz svih sila nastoji, kako bi uništila Rumunjsku i to iz samog bijesa i mržnje, što se je taj hrabri narod usudio usprotiviti se njemačkoj moći. Saveznici su ali učinili sve, da rumunjsku vojsku zaštite pred tim pokušajem.

Amerika i Japan.

New-York, 14. Novim japanskim kabinetom Terauči nijesu tu zadovoljni. Usljed toga stupa opeta u život agitacija kalifornijskih radnika i seljaka, koja je naperena protiv Japana.

Mirovni glasovi.

Bern, 14. „Neue Züricher Nachrichten" piše obzirom na mirovne glasove, o kojima je javio socijalnodemokratički list „Berner Tagwacht", e se čini, da biva list neznajući zlorabljen za stanovite ciljeve. Zuriški list dodaje, da neće o tom pitanju ništa više reći, da ne bi smetao razvoja stvari.

„Neue Züricher Nachrichten" doznaje iz Rima: U dobro podučenim rimskim krugovima se ivrdi, da će ruski poslanik na kvirinalu, pl. Giers, otići 20. t. mj. na dopust, po svoj prilici u Luzern. Istodobno će 4 visokih ruskih časnika generalnog stožera biti opeta opozvano iz talijanskog glavnog stana. Odnos„ među Sonninom, i ruskim poslanikom, koji evrsto ističe stanovište svoje vlade, da nije baš najbolji. Nije ga pobolšalo ni carevo ručno pismo na kralja Viktora Emanuela, što ga je ruski poslanik u Parizu, Zilinsky, donio u talijanski glavni stan. Sigurnošću se takodjer tvrdi, da Rusija nije potpisala londonskog ugovora od septembra 1914 (da neće sklopiti posebnog mira), barem ne u onom smislu, kako je u Londonu bilo javljeno. Rusija, da je predložila vlastiti ugovor sa posebnim uvjetima i obvezama, koji da je od svih država antante bio prihvaćen i potpisan.

Ruski željeznički zajam.

Amsterdam, 14. „Allgemeiner Handelsblatt" javlja, da je novi ruski zajam bio trostruko potpisan.

Iz Grčke.

Solun, 14. Na banketu, što mu ga je priredio odbor za narodnu obranu, držao je Venizelos govor, u kojemu je označio kao dužnost Grčke protjeranja starog neprijatelja i izvršenje Srbiji danih obveza. Dalje je najavio saziv narodne skupštine nakon rata u svrhu, da se poduzmu sigurnosne mjere protiv kvarenja ustava sa strane vladara.

London, 14. (D. u.) Diplomatična je ličnost bila primljena u audijenciju od kralja te ga zaklinjala, neka promijeni svoju politiku. Kralj je na to odgovorio, da mu je milije izgubiti prijestolje, nego da dođe Grčka u opasnost. On je uvjeren, da u kratko doba Rumunjske biti neće. Da Grčka stupi u rat, odaslala bi Njemačka svoje čete u Grčke i ova bi dijelila sudbinu Srbije i Rumunjske.

Geneva, 14. „Journal" javlja iz Atene: Provizorična vlada u Solunu sastavljena je na slijedeći način: Venizelos ministarski predsednik; Polotos, vanjski poslovi; Argyropulos, potajnik u vanjskom ministarstvu; Miaulis, mornarice; Sophulis, nutarnji poslovi; Dingas, nauka i Michalakopulos, trgovina. Spyrossimos bio je imenovan predsjednikom parlamenta

Paris, 15. (D. u.) „Temps" javlja iz Atene: Ministarski predsjednik nije dao točnog odgovora na ultimatum francuskog admirala Fourneta u pogledu razoružanja brodovlja i zaposjednuća baterija i utvrđenja u Pireju. Na to je Fournet dao saopćiti, da ga odgovor ne zadovoljava te da ima nalog da skrši svaki otpor. Tek na to saopćenje odgovorila je o podne grčka vlada da bezuvjetno kapitulira.

Geneva, 15. (D. u.) Havas javlja iz Atene: Redarstvenoj prefekturi i redarstvenom odjeljenju u ministarstvu unutrašnjih poslova bili su dodijeljeni francuski časnici.

Dogodjaji na bojištima.

Sto dana francusko-engleske ofenzive na Sommi! Dok se službeno izvješća naših neprijatelja tješe obožnjim velikim brojem u to doba zarobljenih Njemaca — francuski izvještaj od 13. nabraja ih 70.000! — jača se u neutralnom novinstvu sumnja o mogućnosti odlučnog uspjeha na francusko-engleskoj fronti. Posve objektivno vrelo — „Rotterdamsche Courrant" — ovako sudi o rezultatima golemih napora Francuza i Engleza, a tim izvodima ne treba, da dodamo tumača: „Francusko-engleska ofenziva nije smogla tolika četa, da neprijatelj ne može drugdje pojačati svoje bojne sile, a ipak se je poglavito o tom radilo. Njihova ofenziva nije mogla zaprječiti, premda traje već puna tri mjeseca, da središnje vlasti ipak na mjestu, gdje to smatraju potrebnim, koncentriraju opet tolike četa, koje su im omogućile, da onemoć neprijatelja u Dobrudži, da se odupru novoj ofenzivi Rusije u Galiciji i protjeraju Rumunje iz Erdelja, tako da je unatoč orijaškomu tromjesečnomu naprezanju Francuza i Engleza na Sommi sveopći strateški položaj središnjih vlasti danas povoljniji, nego što je bio još prije kratkog vremena. Izjalovila se je ofenzivna snaga Rumunja u Erdelju. Ona se je osnivala na mnogo preduvjeta, koji se nijesu ispunili. Silno naprezanje Engleza i Francuza za tri mjeseca nije bilo dovoljno, da izazove odlučan prokoćej. Trebat će još mnogo više naprezanja i napora, a to je u ovaj mah momenat, koji razočarava antantu. To je takodjer uzrok, zašto se je Asquith tako oprezno izjavio o ratnom položaju". Ali pored sviju emanacija službenih mjesta u Parizu i u Londonu imade ipak kritičnih ljudi, koji nijesu posve zadovoljni sa položajem na bojištu i koji počinju uvidjati beznadnost muka i naprezanja. Tako je narodni zastupnik i vodja engleskog radničkog izveo na nekom sastanku među ostalim i ovo: „Vojnički dogodjaji od mjeseca srpnja onamo jasno su dokazali, da je nestale svake nade, te bi srednjoeuropejske države mogle biti vojničkim putem pobijedjene. Ako se rat imade voditi do vojničke odluke, morat će trajati puno dulje nego tri godine, ali rat se radi golemih gubitaka ljudi ne može još dvije ili tri godine voditi. Britanski ukupni gubici počam od ofenzive u srpnju da su doseglj 300.000 vojnika. U svojem razgovoru sa amerikanskim novinarom rekao je je Lloyd George upitu novinara o tome, što misli Francuska o ratu, koji bi imao trajati još i dvije ili tri godine. Ako rat još dulje potraje, Francuska bi mogla biti lišena muškoga pučanstva. Za što se mi borimo? pita Snowden. Ispriva se mislilo da se borimo za Belgiju. To sada nitko više ne vjeruje. Vlada vazda okliješa, da se izjavi o svojim obvezama, što ih je preuzela prema Rusiji, ali će ovo pitanje ponovno doći pred doljnju kuću, gdje će tražiti razjašnjenje: da li Engleska samo za to žrtvuje tisuće engleskih života, da Rusija dobije Carigrad?" — Evo novog dokaza, da u redovima antante nema ni jasnih računa, pa ne može biti ni prave iskrenosti, jer nema ni posve istovjetnih probitaka. Što odgovara Rusiji, nije po ćudi Engleskoj; što bi željela Italija za to ne mari Rusija. I akoprem se sve vlasti četvornoga sporazuma junački bore, moraju već početi priznavati, da njihova borba nema posve jasno odredjenog cilja, i pomalo uvidjati, da vojnički ne mogu pobjediti srednjoeuropejske vlasti. To za nas mora biti samo poticaj, da ustrajemo, jer što budemo odlučniji u obrani svojih prava, to će prije doći do željenoga i toli potrebnoga mira. Ne može se taj način mišljenja pripisati čitavom engleskom narodu te sigurno dosadanja razočaranja neće biti dostatna da nastane preokret u općem javnom mnijenju Engleske, ipak je govor Snowdenow simpton sumnje, koja može imati i posljedica. I vodeći vojnički krugovi u Francuskoj ne gledaju bez zabrinutosti u budućnost, kako bi se to činilo iz njihovih službenih obavljenja. Francusko-engleska je ofenziva postigla dovoljne uspjehe, jer je nenadani ustup Rumunjske u rat prisilio centralne vlasti, da sakupe na ugroženoj fronti sve raspoložive sile. U Parizu očekivaju nekom zabrinutosti protuudarac Njemaca na Sommi. Sada, kad je Rumunjska izbačena iz ugarskog područja postale su slobodne velike njemačke mase, a bacit će ih — tako računaju u Parizu — proti najugroženijoj točci njihove fronte — na Sommu. Odgovornost za ispravnost ovih izvadjanja moramo prepustiti francuskom vrelu. Za nas je zanimiva samo jedna sitnica, a to je, da se Njemačka još drži sposobnom, da poduzme još jednu ofenzivu u velikom stilu.

Najnovija službena saopćenja iz različitih bojišta najvišetaju početak novih poduzeća sa strane naših neprijatelja. Iza neuspjelih navala na Sommi ojačala je opet topnička djelatnost sjeverno i južno rijeke. Na ruskoj fronti pripravlja rusko topništvo na široko frontu u Volinji novu navalu. U Sedmogradskoj započeli su južno Hatszega ponovni bojevi u večem opsegu. Osobito na tom bojištu, čini se, obnovit će se veliki bojevi zadnjeg vremena te nije isključeno, da će se nova bitka baš razviti u onom odsjeku, gdje su Rumunci i jučer i danas velikim silama uzaludno navalili.

Na macedonskoj fronti nema važnijeg dogodjaja.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

13. listopada. Na zapadnoj su fronti Njemci u noći na 12. iza pucnjave na naš opkop na zapadnom brijegu Šćare navalili i osvojili dio opkopa, ali su našom protunavalom bili opet izbačeni sa teškim gubicima. U predjelu jugozapadno Bubnova napale su naše izvidnice neprijateljsku stražu, koja je pobjegla. Na to su naše izvidnice osvojile neprijateljski jarak te se u njem ustalile. Jugozapadno sela Svistelnici na brijegu Narajovke kušao je neprijatelj, da probije naše zaprijeke i položaje, ali ga je naša vatra protjerala. U okolici Seletina na Sučavi u Šumskim Karpatima naša je pješadija oborila neprijatejsko ljetalo, koje se je, dok je padalo, uprašilo. Zarobili smo ljetača i motrioca. U Dobrudži je položaj nepromijenjen.

Francuska.

13. listopada na večer. Sjeverno Somme uspjelo je njemačkoj navali sa hitalima plamena, da osvoji nekoje komade jarka na rubu šume St. Pierre-Vaast. Južno od Somme nastavile su obostrane artilerije živahnu svoju djelatnost. U području Verduna djelatnost topništva na prekide. Ništa znatnoga na ostaloj fronti.

Istočna armija: Na Strumi drži neprijatelj fronta Seres-Savjuk-Barakli-Džuma-Jenimah. Engleske su čete u dodiru sa neprijateljem. U sredini i na lijevom kriju lopnički dvoboj.

Engleska.

12. listopada. Naša okonjena brigada, koja je pročistila zemlju sve do ruba Seresa, ustanovila je, da neprijatelj žestoko brani grad. Dojranska fronta: Poduzeli smo daljne navale na neprijateljske jarke. U noći na 10. o. mj. suzbili smo dva prednja neprijateljska odjela te zarobili nekoliko Nijemaca i Bugara.

13. listopada. Dojranska fronta: Sjeverno Doležlja i Hoshlja bili su izvanada napadnuti strijeljački jarci. Žestokim je protunapadajem bio neprijatelj potjeran u bijeg te je ostavio na bojištu 60 mrtvaca.

Italija.

12. listopada. U dolini Ečave uspješna vatra našega topničkog vojničkog skladišta u vrtu u Roveretu i protiv kolodvora Calliano. U dolini Brand smo odmah suzbili neprijateljski navalni pokušaj protiv naših položaja. Na sjevernim obroncima Pasubija su naše čete glatko odbile nove neprijateljske protunavale. Zadali smo neprijatelju vrlo teških gubitaka te smo zaplijenili 1 top, brojna municija i mnogo pušaka. Na visoravni Schlegen su naše zaiona odjeljenja prodrla u neprijateljske jarke kod Casera Zebio, razrušile ih, te se na to povratile u naše linije. U gornjem toku Vanoja je nakon silne topovske priprave upravio neprijatelj na veče 10. t. mj. više navala protiv naših položaja na Busa alta. Bersaglieri i alpski lovci, takmeći se u hrabrosti, su svaki put skršili neprijateljski juriš, poduzeli su protunavalu sa bodovima, natjeraše ga u bijeg i zarobiše 37 vojnika. Duž Juljiških Alpa djelovanje topništva, što ga je prije podne spriječavala gusta magla. Neprijatelj je sviježim silama ponovno navalio na najvažnije točke linije, što smo je osvojili istočno Vrtojbice i na Krasu. Svaki ga je puta dočekala nenadana dobro upravljena vatra i svaki je puta bio odbijen uz vrlo teške gubitke. Poslije podne je naša pješadija proširila novim snažnim navalama i potpunila osvojenja prijaknjih dana, a osobito ono, koje se odnaša na Zober (Gorica) i visine 343 i 144 te istočno Nove vasi na Krasu. Zarobili smo daljnjih 1771 vojnika, od kojih 35 časnika. Na Juljiškoj fronti smo od 6. kolovoza do danas zarobili ukupno 30.881 vojnika, medju kojima 728 časnika.

Rumunjska.

12. listopada. Sjeverna i sjeverozapadna fronta: Medju gorjem Kelemen i gorjem Burzen okršaji medju ophodnjama i topovski boj. Od gorja Burzen sve do Brana (?) odbile su naše čete više neprijateljskih napadaja. Kod Cotta (?) istočno Cainenija suzbismo neprijateljsku navalu.

Na ostalim djelovima fronte sve do Dunava topovski i pješadijski bojevi.

Južna fronta: Na Dunavu topovski boj.

U Dobrudži je položaj nepromijenjen.

Političke Vijesti.

Bojno značenje Jadranskoga mora. Nedavno je francuski admiral u Jadranskom moru Vienaime izniio prijedlog, da bi antantina i talijanska mornarica morala zajedničkim silama napasti austrijsku mornaricu i uništiti je i tim riješiti jadranski problem. „Neue Zürcher Zeitung" donosi sada članak, u kojem pobija taj prijedlog i iznosi očito prema talijanskim informacijama, kako je obala jadranskoga mora na hrvatskoj i austrijskoj strani pogodna za austrijsku mornaricu, koja se može uvijek sklonuti za otoke i brojne zaljeve, ne mora nikada prihvatiti bitku, jer joj je u interesu da štedi svoje sile. Osim toga je po mišljenju toga lista u toni i posebna austrijska tendencija, da se ne upušta u pomorsku bitku, kako bi on čitavu svoju mornaricu prepustila Talijanima, neka na bojnom polju pokušaju riješiti jadranski problem. Austrija je naime jača kopnenom vojskom, dok bi mornaricom možda morala uzmaknuti, a ipak je dosta jaka, da može manjim navalama neprestano napadati dijelove talijanske obale, što talijanska mornarica ne može da izvede niti da zaprječi.

Sudbina Rumunjske. Rumunjski je kralj govorio sa dopisnikom „Timesa" i rekao mu, da Rumunjska nije pošla u rat radi kakovih sebičnih i ciničkih ciljeva, već iz nacijonalnih razloga, da oslobodi miljijune Rumunja, koji živu pod Madžarima u poničkom ropstvu i jer smatra Madžare najvećim rumunjskim neprijateljima. On se nada pomoći od antante, koja i ako ima i sama svojih teškoća, jamačno će će dati da Rumunjska bude uz Srbiju i Belgiju treća uništena mala država. Javljaju, da je bukareštansko gradske vijeće predalo vladi prijedlog, da zaplijeni imovinu austrijskih i njemačkih podanika u Bukareštu i tim pokrije štetu od navala Zeppelina.

Španjolska i podmornice. U španjskom je saboru predana interpelacija o djelovanju njemačkih podmornica, koje su potopile i neke španjolske brodove, ali ministarski predsjednik grof Romanones nije htio odgovoriti na interpelaciju, već je samo preporučio paropluvnim društvima, koja plove ugroženim zonama, da obustave iz patriotskih razloga svoje plovitbe.

Talijanske čete za Balkan. Javljaju iz Lugana, da su već više dana zatvorene sve talijanske luke, navodno radi velikih četnih transporta u pomoć Rumunjskoj na Balkan.

Japanska žena.

Japanka nije dodiše takva ropkinja kao Indijanka i Kineskinja, no ipak se i njome postupa u izvan obiteji kao sa služinčadi. Starosvetni zakoni i prćke predsude nijesu joj ošte prinšli veće slobode.

Ne samo kao mlada djevojka, ali ni kao zrelija žena nesmije niti u vlastitoj kući da čini što je volja, niti da živi po vlastitom ukusu. Za djetinjstva mora da služi ocu, a kao žena mužu. Iza njegove smrti odvisi od vlasitih sinova odnosno od najstižih muževih rodjaka, a u pomanjkanju istih od svoga gospodara, pa nema niti vlastite odgovornosti.

Prošli su godine nijesu u Japanu ni zakon ni vjera poznavali braka. Na svadbi odjene Japanka nijedu haljinu, ne kao znak nevinosti, već kao znak, da je postala vlasništvo svoga muža, te da je za svoju staru obitelj mrtva.

Narod sklapa i nadalje brakove po starom običaju bez popova i bez oblasti. Usprkos novih zakona mijenja Japanac često svoju zakonitu ženu baš onako kao i prileznici. Glavno mu je samo da steče jednog ili više muških nasljednika.

Zakon od god. 1898. ne priznaje više prileznica ili kako ih Japanac zove „mekakee" odnosno „shos", dok ih je prije oblast priznavala rodjakinjama drugoga reda ili istoj vrsti sa ženom. Dok je u priješnja vremena Ito njihov broj odredjen visinom njihovog reda, odvisi dandanas isti od njihovog novčanog položaja. Narod nije uvijek dosta bogat, da si javno drži jednu „shos", no zato često uzme kakvu lijepu sluškinju više kao „mekakee", nego li kao domaću. Uostalom se u nižim pučkim slojevima žene rastavljaju sasma po miloj volji.

Japanski zakoni poznaju u smislu Konfucijeve nauke 7 razloga rastavljenja brakova, i to: 1. neposluh prema svekrvu ili punici, 2. neposobnost radjanja djece, 3. ljubomornost, 4. raspuštenost, 5. kozice ili koja druga odurna bolest, 6. znaćaj i navade, koje narušuju kućni mir, 7. lažljivost.

Rastava se uvijek riješi u korist muža; žena nema nikakva prava na djecu, već je mora bez krzmanja ostaviti mužu. To se u japanskoj

društvu smatra najgroznijom i najsramotnijom kaznom. Što puta radje trpi mlada supruga pod svojim krovom jednu „mekake“, neg da se je odsudi na odbačenje. Ipak je zakonom providjen jedan slučaj, u kome se rastavak izvrše u korist žene i na njezin prijedlog. Ako najme momak uzme za ženu jedinicu njezinih roditelja, mora da kao „trimuko“, i jenčani drug, preuzme ime svoje žene a da nema u kući nikakva prava vlasništva, jer je žena gospodarica. Ako je muž nesposoban za radjanje djece, ili se prema svojoj ženi, odnosno punici, slabo ponaša, može daga žena bez dalnjega istjera iz kuće.

U novije doba osnovalo se u Japanu mnogo ženskih pučkih škola, a god. 1901. i žensko sveučilište u Tokiu, no ipak će proći u Japanu još mnogo vremena, dok se u puku bude uobičajila monogamija.

Usprkos tom ropstvu započela je u novije doba japanska žena svoju djelatnost na političkom i na literarnom polju. Dapače postoji već više ženskih društva sa radikalnim programom (poput engleskih sufragetka), koja izdaju i tri novine. Osim toga je i Japanka počele da tjera šport i da zapremi mjesta u javnom životu kao u tiskarama, na telefonu te na bankama i željeznicama. S vremenom naći će se valjda i u Japanu ženu u svim granama javnoga života kao i kod nas.

Domaće Vijesti.

Istarska upravna komisija. Car je najvišom odlukom od dne 4. t. mj. odstavio računarskog savjetnika Aurelija Sinslera sa njegovog mjesta kao člana upravne komisije medjašne grofovije Istre te je članom te komisije imenovao upokojenog računarskog savnatelja Alfreda Gayer-a.

Da se na vrijeme osiguraju sumpor i modra galica, potrebiti za ljetinu 1917 u Istri, obratilo se prošlih dana istarsko Zemaljsko Poljodjelsko Vijeće molbom na c. k. Ministarstvo poljodjelstva, da ovo već sada odredi potrebito, da se do konca marča 1917 godine uvedu u ovo pokrajinu okolo 4.500 kvintala modre galice i 8000 kvintala sumpora. Ovoj akciji se pridružili i zakonodavni i Zemaljska komisija margrofije Istre podupriješvši čvrsto molbu Poljodjelskog Vijeća kod spomenutog Ministarstva te kod primorskog Namjesništva. Nade je dakle, da se u nastajnoj godini neće ponoviti tužbe, koje su se čule prigodom prošle ljetine glede zakašnjenja pri dobavljanju sumpora i modre galice. — Za predsjednika: Gorizutti s. r.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru primilo je od 13. rujna do 12. listopada o. g. slijedeće prinose: Kr. hrv. I. 26. bojni bataljun, bojna pošta 68 sabranih (šalje g. Silvestar Radeji) K 500·—; Gospodarska sveza za Istru u Opatiji doprinos g. Ferdinanda Hrdy iz Sv. Lovreča u ime čistog dobitka na pasulju primljenom od Sveze K 50; G. Josip Lazarić, Buje K 5; G. N. N. K 10; Prva Hrvatska Stedionica, Zagreb, šalje primljenih po gospodarskom uredu dok. bataljuna kr. ug. zagreb. 25. domobr. pješ. pukovnije u Zagrebu, prigodom rodjendana zapovjednika g. satnika Šertica sabranih K 210; te po g. Anti Šneta položenih mjesto vijenca na odar pok. Ljubice Poparić rodj. Slivnjak K 10; Dionička Tiskara, Zagreb, sabranih putem „Obzora“ K 705·63; G. prof. Vjekoslav Spinčić, Zagreb, primljenih od družbinog prijatelja iz Broda na Savi K 60; od g. oruž. nadporučnika Grčevića u Osjeku, sabranih u veselom društvu K 30; dar općine Radoboj K 10; dar g. arhitekta Pilar Martina i gdje supruge mu Ane mjesto vijenca na odar pok. dra Bogoslava Tinskoga K 50; te dar g. prof. Spinčića mjesto vijenca na odar pok. Ambroza vit. Haračića K 20; G. Stanislav Magdić, bojna pošta 111 prigodom svoga promaknuća na zastavnika K 10; „Novosti“, Zagreb, sabranih K 30; „Narodne Novine“, Zagreb, sabranih K 20; Poglavarstvo upravne općine, Kloštar Ivanić K 20; G. tit. M. Radimiri, ljekarnik, Blato, K 20; „Novosti“ Zagreb, sabranih K 14·30; G. Ivan Gojtan, odvjetnik, Gospić, svoj mjesečni prinos K 10; G. dr. Pero Magdić, Varaždin, sabranih prigodom blagoslova kuće 3. 10. o. g. u njegovom vinogradu na Varaždinbrijegu K 80; Kr. hrv. I. 26. bojni baon, bojna pošta 68, sabranih K 500. — Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za Družbu!

Iz Hrvatske.

Kolajna grada Rijeke avijatičaru Banfieldu. Riječki načelnik dr. Antun Vio upravio je velikom admiralu Hausu pismo, kojim ga moli, da preda linijskom poručniku Banfieldu kolajnu, koju mu gradsko zastupstvo poklanja u znak zahvalnosti, što je nad Rijekom obavio jedan neprijateljski aeroplan.

Aprovizacija grada Rijeke. Šećerna centrala u Budimpešti odiučila je, da će za potrebe grada Rijeke dostavljati redovito svaki mjesec po 10 vagona šećera.

„Demonstracije“ zbog šećera u Osijeku. Kako „Hrvatska Obrana“ priopćuje, već dva dana vlada u Osijeku velika navala pred gradskom aprovizacijom radi šećera. Tako se je u srijedu po dnje podne moralo 9 gardista brinuti za red, a pred večer, kad su još pridošle radnice iz tvornica, moralo se zatražiti daljnju pomoć od redarstva. Više od 6000 ljudi tražilo je šećera.

Hrtkovački izbor. „Drau“ javlja, da je u Hrtkovcima izabran 12. o. mj. zastupnikom za hrvatski sabor hrv. ministar Imbro pl. Hideghethy bez protukandidata. Dobio 738 glasova. Svih izbornika u kotaru ima 1833. Kod izbora g. 1913. glasalo je kod izbora u svemu 1035 izbornika.

Zaplijenja imovine. Kr. sudbeni stol zagrebački odredio je zaustavu čitave imovine Slavka Oblačića, rodom iz Mohola u Ugarskoj, prebivalištem iz Srijemskih Karlovaca i Nikole Glumca Jovičića iz Ogara. Protiv njih predleži temeljita sumnja, da su za vrijeme dok su bili u srpskom sužanjstvu, stupili u srpsko oružničtvo i vršili srpsku oružničku službu. Braniteljem imenovan im je odvjetnik dr. Ivan Sautier u Zemunu.

Iz Dalmacije.

Preminuli. Preminuo je u Splitu, u 72. godini života, učitelj u mirovini Andrija Koljš. Najviše je služio po otocima i u Promini. Nekada je izdavao list „Poljodjelac“. Poslije viške bitke on je spjevao o njoj pjesmu, koja bijaše postala vrlo popularna i koju je Kumičić unio u svoju knjigu o viškom boju. — U Zadru je preminuo u poodmakloj dobi života obrtnik Gjuro Venturini, predsjednik Udruženja kavanara i gostioničara u Zadru. — 2. listopada preminula je u Dubrovniku plemenita mlada gospodja Franica, žena kapetana Joze Kalafatovića, u dobi od 30 godina. — U dubrovačkoj bolnici preminuo je na 5. o. mj. kapelan Brgata don Ivo Šeparović. Bile su mu stopro 42 godine. Rodom je bio iz Veleluke. — Poslije kratke bolesti, u patrijarhalnoj starosti, umro je u Staromgradu Don Juraj Plančić. Bio je za dugi niz godina župnikom u Sućurju.

Koncert u Splitu. Jučer na 15 o. mj. održao se u Splitu koncert na koncertat na korist siljepih vojnika. Sudjelovali su razni poznati umjetnici i daroviti diletanti: gdjice C. Cindro i E. Maroli pl. Pecinić, te gg. Noe Matošić, I. Skrivanić, Marko Vušković, natporučnik Reiner, Meneghello, Nonveiller, Ilić, Katunarić uz pratnju na glasoviru dr. Colombani. Bio je jedan od najljepših koncerata, što ih je dosele priredio Split.

Mladomisnici. Prošlih dana otpjevaše mlade mise: don Atilije Frua iz Omiša, G. Ivan Branić iz Promine, O. Marcel Dubravica iz Stankovića i O. Pavao Odrljin iz Trilja.

Otvorenje gradske biblioteke u Makarskoj. Javljaju iz Makarske: Koncem prošlog mjeseca otvorena je svečano u dvorani Općinskog doma gradska biblioteka. U prostranoj dvorani na prvom katu namještene su sve knjige pok. makarskog dobrotvora Mons. dra Čezara Pavišića, koji je sve svoje knjige (preko 3000 svezaka) poklonio našem gradu još nazad nekoliko godina. U istoj je dvorani Don Petar Kuč dao smjestiti i svoju biblioteku sa preko 4000 knjiga — u 8 ormara — te ih poklonio svome gradu. Okolo stijena dvorane vise slike makarskih i primorskih slavnih pokojnika i utemeljitelja.

Sajam sv. Šimuna u Zadru ove godine bio je slab. Malo prodaje i malo trgovine. Naroda je došlo prilično iz okolice, najviše ženskih. U jutro je bila crkva prepuna pri pjevanju života i čudesa Svečevih na hrvatskom jeziku. U 12 sati i pô općinske je glazba priredila koncerat na trgu sv. Šimuna. Poslije podne bila je tradicionalna tombola na Gospodskom trgu. Sav je čisti prihod bio namijenjen za vojničke udove i siročad, te za ranjene i bolesne vojnike.

Svečanost na Braču, prigodom otkrića spomen-štita u Supetru, imala je prekrasan uspjeh. Prisustvovao je i N. P. gosp. namjesnik, koji je tom prigodom izrekao govor.

Za promet stranaca. Pišu iz Beča: Ovdje se je osnovao konsorcij, kojemu je na čelu bogataš Krupp i koji ima namjeru, da u Dalmaciji, nakon rata, gradi hotele za unapredjenje prometa stranaca. Kapital, kojim će se početi raditi, iznosi 12 milijuna kruna. Konsorcij namjerava osnovati i jedno igračnicu, po svoj prilici ili u Dubrovniku ili na Korčuli.

Vojn. pripomoći isplaćene mjeseca kolovoza. Mjeseca kolovoza bilo je isplaćeno rodbinam mobilizovanih vojnika u Dalmaciji, u ime prinosa za uzdržavanje (vojn. pripomoći) K 5,266.938, para 42; a od početka mobilizacije K 92,100.136, para 64.

Zaplijenja šećera. U Splitu je vlast zaplijenila 19 kvintala kockastoga šećera, koji je donešen iz Rijeke, a bio je odredjen za Milnu. Šećer je bio prokriomčaren.

Iz Bosne.

Potres u Sarajevu. Čitamo u „Hrvatskom Dnevniku“, da je dne 10. ov. mj. u 11 sati 58 sekunda osjetio se prilično jak mjesni potres; najveći udarac na seismografu iznosi 90 mm; registriranje je trajalo 30 sek. Potres se u gradu općenito ćutio, te se čula podzemna tutnjava. To je u posljednjih desetak dana drugi potres u Sarajevu.

Meso u Bosni. „Fremdenblatt“ javlja iz Sarajeva: Vladinom su naredbom opet dokinuta dva bezmesna dana u sedmici, koji su dosele bili propisani i za Bosnu i Hercegovinu. Bosna i Hercegovina jedina je danas zemlja u monarhiji, koja nema bezmesnih dana.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 289 od 15. listopada 1916.

Posadno nadzorstvo: Nadporučnik Malypetr.
Liječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“: Pučko-ustaški liječnik Dr. Tomicich.
Liječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: Pučko-ustaški liječnik Dr. Ciotti.

Književnost i umjetnost.

Objetnica hrvatskog kazališta. U subotu bilo je 20 godina, kako je kralj za svoga boravka u Zagrebu položio zaključni kamen, a isti je dan na večer bila svečana prva predstava. Davala se je Miletićeva prigodnica „Slava umjetnosti“ s prvacima naše dramske umjetnosti Fijanom, Strozzijevom i Mandroičem.

Vojnovićeve drame uglazbljene. Čitamo u zagrebačkim novinama, da je češki skladatelj Frano Neumann, operni kapelnik u Frankfurtu, a sada u vojnoj službi, uglazbio na fronti jednu dramu Iva Vojnovića. Možemo javiti, da i maestro Antun Dobrinić, koji sada boravi u Zadru, uglazbljuje Vojnovićev „Suton“.

C. kr. austr. vojničke pripomočna zaklada za udovice i siročadi
pod Najvišim pokroviteljstvom Njeg. c. i kr. Apost. Veličanstva.

Riječ k ratnom osiguranju.

Ocalno-krvavi ples se vrti dalje. Dalje i dalje grmi zgoda strašnih dogadjaja, dalje i dalje zapovijeda neisprosan usud narodima Austrije! Život! Cvjetući, kipeći i ustvarajući život leži uništen na tlima pod teškim kladivom ratne borbe. Žene, majke, djeca čeznu gledajući na bojište za svojimi — našimi vojnici, gledaju tamo, gdje bjesni smrtna kosa nad dragima njihovog srca. On, koji je doma marljivih ruků, skrbnog srca ustvaran i radio za njihov dobrobit, za dobrobit drage domaje! Jeli se povrati, kada zazvone zvonovi mira preko razbijenih, od ratnog bijesa rastrganih poljana? I ako se ne povrati nikada više? Tko će donesti tada pomoć ubogima i zapuštenima?

„Pomozi si sam i biti će ti pomagano!“

To je geslo u tom teškom, žalosnom času. I k toj samopomoći je pružala utješljivu ruku **c. kr. austrijska vojnička pripomočna zaklada za udovice i siročadi pod Najvišim pokroviteljstvom Njeg. c. i kralj. Apost. Veličanstva.** — U svojoj dalekovidnoj skrbi ustanovila je temelj, da čovječkoljubnije, opsežnije uopće nije bilo moguće ustanoviti.

Komu nije poznata blagodarna djelatnost tog sklada? Komu nije poznato, koliko dobra je pripsjelo sve iz njega i koliko jih je bilo dionicima dobročinstva njegovog u teškoj stisci i skrbi, kada se nije već povratio onaj, koji je tako savjesno skrbio za domaju i svoje?

Kako ugodno nudi pomoć taj zavod, slijedi već iz toga, da bez izvakih neprilika, bez pisarija, bez liječničke pregledbe i drugih listina dolazi pomoć u sili. Tko se se ne će poslužiti te pomoći, ako je rodjak ratnika ili nije, kojeg osigura, te si tim putem ustanovio temelj za sebe svoju djecu! Stotisuće jih je bilo već, koji su bili dionicima tih blagodati, a mora ih biti jošte na milijune, koji se združe na tom velikom čovječkoljubnom radu!

Naši hrabri junaci, koji se vani na bojnim poljanama bore za veličinu i slavu naše domovine, oni će Vam biti zahvalni na tu brigu, jer je za nje na ratištu najteža savjest, šta će biti sa njihovom djecom, ako pogodi smrtan oštrac njihovo srce!

Ustinu je mnogo takovih, kojima se upire ćut, da bi osigurali život onih u korist svoju i svoje djece. A također za takove slučajeve je primjerna riječ na mjestu. Ustinu posjeduje taj ili onaj toliko, da mu nije treba misliti na pomoć, ipak će ista pomoć dobro doći u trenutku, kada će želiti, da se truplo svojeg dragog priveze sa ratišta u domovinu i ovdje položi u domaću zemlju te mu postavi na grob njega vrijedan spomenik. Ali to stoji mnogo novaca, kojeg svatko ne smogne.

Kakav će biti plemeniti rad, ako tu potporu obrne za troškove prevoza svojega u domovinu i za njegov spomenik, na kojeg će još djeca i od djece djeca gledati s ponosom!

Ne ustručavajte se dakle, dokle je jošte čas, dokle nije prekasno!

Obavijesti kojemu drago vrsti daje

Josip Krmpotić
kotarski poslovodja za kotar Pulu c. kr. Austrijske vojničke pripomočne zaklade za udovice i siročadi u Puli, Trg Custoza 1

Politeama Ciscutti.
Danas 16.
velike kinematografske predstave
Beč u ratu
zabavan patriotski raspored u 4 čina.
Film dugačak 1895 metara.
Samo za odrasle.
Početak u 3 sata poslije podne.
CIJENE: Parter i lože K 1.—; galerija K —·30; lože K 1·—; sjedalo K —·40; zatvor, sjedalo K —·20.

KINO
Crvenog križa.
ULICA SERGIJA BROJ 34.
Danas novi raspored.
Nepreklidne predstave.
Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.
ULAZNINA: I. prostor K 1·—; II. prostor 40 fil.
Ući se može kod svake slike.

B. De Prato
Vježbenica talijanskog jezika
za
opće pučke škole i za samouke
dobiva se kod tvrdke
Jos. Krmpotić Pula.

MIRKO BOGOVIĆ.

Krvavi most u Zagrebu.

(Nastavak.)

Pomenuti izbor kralja Vaclava svjedoči dovoljno, da je u kraljevini Ugarskoj mnogo preteznija bila stranka protivna Karlu Robertu, dočim se za stalno može reći, da je u Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji njegova upravo stranka gotovo vazda nadjačala drugu. Tomu je dakako u posljednje vrijeme doprijela mnogo i ta okolnost, što je ugarski kralj Vaclav odmah iza svoga izbora i krunjenja g. 1301. zagrebačkoga biskupa Mihalja imenovao arcibiskupom Ostrogonskim, te se nije s toga imenovanja svoga spomenuti biskup više ni vratio u Hrvatsku. Tim načinom naravno stranka njegova u tih pokrajinah izgubi najboljega svoga zaštitnika i branitelja, pa je s toga bila sva prilika, da će se Karlova stranka, čim prije bude moguće, osvetiti za sva nasilja, što ih je donle pretrpjeti morala od ratobornoga biskupa Mihalja.

A što se dogodi sa Slavinićem i njegovom milom Ružicom, odkako se prilikom svatbe njihove rastadosmo s njima? . . . Kazat ćemo redom i to. Njih dvoje življahu tiho, mirno i sretno neko doba u križevačkoj županiji na malom, na lijepom dobarcu, što im ga darežljivi Mihalj darova za vjenčanja. Prava sreća ljubavi priliči plahoj slavuljčiću, koja se rado sakriva u gustoj šumi, te si tu medju granami zelenimi, pojući i slveći na svoj način Višnjega, gradi tajno utočište i mekan stanak za se i za svoje. Prava ljudska sreća uopće skromna je i pitoma, te se nerado pomalja na vidik svijetu, jer se ne ponosi nikakovom sjajnošću ni halabukom, a ni svečanim kakovim sakitom, već se poput ljubice najradje sakriva pod gustim grmom, gdje ju samo blagi njezin miris izdaje onome, koji slučajno prolazi mimo. — Slavinić i mila mu supruga prijeđji su posve spomenutomu slavuju i ljubici, jer su usred općih tada nemira i raspra živjeli, kao što rekosmo, neko vrijeme mirno i sretno, napajajuć se rajskim nalipom medjusobne svoje ljubavi. Ali čovjek misli, a Bog upravlja, pa kaošto jur slavni naš dubrovački pjesnik reče, da naime: vjekovite i bez svrhe nije pod suncem krepke stvari, isto tako ni sreća čovjeka ne traje vijekom, već ju kadšto iznenada prikrije nezgodan oblak, iza kojega kadikad opet ishodi sjajno, ali s česta i smrkne, te ne ishodi nikad više. Da li — i u koliko se istina ove izreke opravdava za Slavinića i Ružicu, to ćemo vidjeti naskoro. Nije prošla ni godina dana iza vjenčanja sretnoga para, kad li jednom ako ponosi zapuhne strašna buka i graja, natkrijujući daleko silnu buru i pljusak kiše u tavnoj noći mjeseca studenoga. Svi u dvoru skočiše na noge, a na zapovijed Slavinićevu sva družina muška i ono nekoliko vojnika, što ih je radi veće sigurnosti imao u svom gradiću, spopasmu oružje, te svi složno polete na odredjeno im mjesto, da ga brane. S prva misliše je svatko, da su radi plijena navalili na dvore razbojnici, što ih je u ono doba dosta bilo posvuda, ali se skoro uvjeriše, da su im došli drugi gosti u posjete. Župan naime Gardun, koji nikako nije mogao pregorjeti, što mu Slavinić ne samo preoteo djevojku, već da ga i nadjučao na medjanu, pa je s toga sakupio čeljadi i s njom iznenada udario na gradić, da se neprijatelju svomu krvavo osveti. Ali mu je opet i tu bila loša sreća, jer je Slavinić odmah s početka, čim preuze to dobro, gradić svoj, već od prije dosta čvrst, još bolje učvrstio i tako dobro ogradio, da se je mogao s dobrim uspjehom braniti i njemu. Pa baš zato je Slavinić iza kratka, mu žestoka nastanja, Gardunu na njegovom četom tako čvrsto uzbio, da je on još prije zore odmakao bez ikakva uspjeha, dapače ostade tom prilikom nekoliko mrtvih iz čete njegove na mjestu.

Drugi put opet — a te bijaše nekoliko mjeseci poslije spomenute noćne navale — bijaše Slavinić posao sa svojimi momci, da u bližnjoj gori kakničkoj lovi lovi, pa pošto se nešto udaljio od svojih pratilaca, nasmuše ga njega iz zasjede četiri neporadna i nagrdjena čovjeka. Slavinić se tomu nije nadao, pa zato nije ni poveo sa sobom oružja od boja, ali usprkos tomu branio se njak, koliko je mogao neko vrijeme, nu pošto protivnici njegovi stadoše sve to ješće navalivati na nj, vidio je, da ne će moći odoljeti sili, te zato kto mu grlo dade, zaviče glasno, ne bi li tim kako dozvao družinu svoju, pa zbilja, jedva prodje nekoliko trenutaka, i već se čuše po šumi glasovi njegovih ljudi, što su dolazili sa više strana, pa što nagadnji okrenuše ledja, te odmaknoše brže bolje gustom šumom. Slavinić sam, a i ljudi njegovi gatahu, da su i to opet bili ljudi Gardunovi, namjleni za taj nečisti posao. — Vraćajuć se tada kući iz lova, zapovijedi Slavinić ljudem svojim, da u gradu nikomu ništa ne kazuju o tom, što se dogodilo, budući da ne htjede, da ma za taj napad dozna mila njegova Ružica, što mu upravo dva dana prije toga porodi mlđo žensko čedo, pa je s toga još bila nešto malo slaba, te bi ju ta vijest bila mogla uzdrmati i škoditi joj zdravlju.

Slavinić i Ružica uživahu tad potpunu slast sretna braka, budući da ih na novo još uže skopča sveza dosad neposnata, a to bi sveza roditeljskoga čustva, što im kao novi cvijetak niknu na stazi života, otkako im se rodi čerka Margitica, kojoj bijaše krsna kuma ljetka Ružičina, vrijedna opatica, a kum biskup Mihalj. Oboje primiše radosno tu njima pismeno pomudjenu čast, te Ružić i djetetu njezinomu poslaše ljepe darove, otporučujući ujedno — budući da sami krsnoj svečanosti ne mogu prisustvovati — da ih zastupa najčestitiji i najstariji par u okolici Slavinićeva dobra, a to bijahu slučajno upravo neki stari seljak, ujedno i kmet Slavinićev, s ostarjelom svojom ženom.

Tako opet prodje neko vrijeme, da mu nikakav negodan dogadjaj nije uskolebao tihi i sretni taj život. Slavinić se sećjenio osobito zadovoljnim, što mu Bog i sreća dade, te je dosad sretno nadviladao sve poteškoće i nesgode, što mu bjehu na put stale, da mu smute sreću, pa se baš s toga za cijelo nadao, da će biti i u buduće tako. Ružica se naslađivala medjutim slastmi, što ju dopadoše s krasnih i divnih dužnosti mladjahne majke prama prvorodjenomu svom djeteću.

Ali medjutim, dok se je taj i svakom obziru čestiti i plemeniti par ljudi pitao skladnimi načestiti i poštenimi, koja mu se prikazivala vedra kao jutro lijepa dana proljetnoga, hvatao se sve to veći sumrak na obzoriju Hrvatske, njihove domovine, jer kobna godina 1303. bijaše jur nastala sa svojimi gore, više uzgredno, napomenutimi dogadjaji.

Ništa nije tako tajno, da se ne bi doznalo, a kamo li politički dogadjaji, pa tako nije ni čudo, da su pomalo kojekakve vijesti dopirale i u ladanjsku samoću Slavinićevu, osobito otkako Mihalj zauze stolicu Ostrogonskoga arcibiskupa i otkako tijem obodrenu stranka Karla Roberto sve to više poče dizati glavu. S početka bili su dosuše ti glasovi ponešto neizvjesni, ali za nekoliko nedjelja dana pokazaloše, da su na žalost istiniti. Braća Gusingovci sa Gardunom, mozni Subići i Babonići, zatim braća Janina i Marko Torusti, kojima nedugo prije toga umrli njihov brat Nikola ostavi Medvedgrad — sva ta i ostala mnoga gospoda u Zagrebu i oko Zagreba snovahu nešto, što nikako nije slutilo na dobro.

Pošto bi o svemu tomu pitajelja izviješčen Slavinić, i to što pismeno od telke Ružičine, što pak usmeno od nekih pritajelja, koji su u posljednje vrijeme češće k njemu dolazili, sejjenio je, da tu oklijevanja nema, pa zato odluči i on poći, kud ga zove dužnost i tvrda vjera, kojom se zavjeri stranci svojoj, uz koju odluči vjerno ustrajati i boriti se za stvar njezinu, ostao ili propao.

(Konac sliedi.)